

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ”

гр.Димитровград 6400; ул.”З.Зограф” № 27; тел.(0391) 6-28-68/6-21-00;

E-mail: sou_lk@abv.bg; <http://lubenkaravelov.eu>

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ ПРИ СУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“

Въведение:

Етичния кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите в СУ „Любен Каравелов“ с деца и ученици и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение и цели да предостави подкрепа за личностно развитие на учениците, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Цели на училищния етичен кодекс:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите и учещите трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика
4. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Принципи на училищния етичен кодекс:

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

1. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията;

- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

2. Всяко дете има право:

- на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- на подкрепа за личностно развитие

3. изграждане на позитивен организационен климат в училищната общност и утвърждаване на позитивна дисциплина;

Раздел 1

Професионално поведение

Чл.1. Учителят и служителят извършват дейността си с висок професионализъм и компетентност, стремят се непрекъснато да повишават професионалните си познания и умения, както и да подобряват работата си в интерес на учениците и училището.

Чл.2 Учителят и служителят проявяват активност и инициативност при разработването и провеждането на дейности, с които се реализира училищната стратегия, както и при изпълнението на взетите решения.

Чл.3 От всеки учител и служител се очаква добросъвестно изпълнение на задълженията си , с нагласа за изпълнение на законните разпоредения, указания и изисквания на висшестоящите ръководители.

Чл.4 Учителят и служителят не е длъжен да изпълнява устни или писмени нареждания, които засягат неговите права или правата на неговите близки, както и неправомерна заповед, която съдържа очевидно за него правонарушения.

Чл.5 Когато учителят и служителят се съмняват дали дадена дейност е съвместима със служебните им задължения или не се съдържа в длъжностната им характеристика,могат да обсъдят това с ръководителя, както и да откажат изпълнението на поставената задача.

Чл.6 Учителят и служителят избягва всякакви опити за подкупване или подобни действия от външен източник или друг колега в институцията, които представляват действия срещу неговата почтеност или уронват доверието в образователната институция.

Чл.7 Със своето лично поведение и чувство на отговорност служителите на ръководни длъжности трябва да дават пример на подчинените си, както и учителят и служителят на своите колеги.

Чл.8 Учителят и служителят не може да използва служебното си положение за свои лични , користни или на семейството си интереси.

Чл. 9 Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 10 Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 11. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 12. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 13. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 14. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

Чл.15 От учителите и служителите се очаква да изглеждат по начин подходящ за средата , в която работят, като облеклото и външния им вид са съобразени с общоприетите норми на представителност и авторитет на институцията.

Раздел 2

Взаимоотношения с ученици

Чл.16 Учителят и служителят са длъжни да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.17 Необходимо е учителят и служителят да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.18 В изпълнението на основното си професионално задължение, да обучават и възпитават децата, учителят и служителят трябва да спазват следните основни правила:

18.1 Безпристрастност – правото на справедливо изслушване и възможност за споделяне.

18.2 Достойнство – изключване на етикетирането, нараняването, пренебрежителността в отношенията с децата. В работата си в никакъв случай да не

използват физически наказания и възпитателни методи уронващи достойнството на детето.

18.3 Сигурност – да упражняват властта си така, че да защитават слабите и уязвимите.

18.4 Свобода – която не трябва да се разширява така, че да засяга правото на другите да живеят в достойнство и в мир.

18.5 Солидарност – в училище да създават достатъчно възможности децата да се обучават и да работят съвместно с най-различни хора и групи по засягащите ги проблеми.

18.6 Взаимност – да мислят и да се грижат за правата на децата, така както мислят за своите права.

18.7 Неделимост – Заплахата за неспазване на всяко едно от тези правила е заплаха за всички правила, както и заплахата на правата на едно дете е заплаха за правата на целия клас или общност.

18.8 Универсалност – тези правила са стандартни и ние трябва да ги прилагаме във всички ситуации и спрямо всички деца независимо от техния пол, възраст, етническа принадлежност, здравословен или социален статус.

Чл. 19. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

Чл. 21 Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 23 Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел 3

Взаимоотношения с колеги

Чл.24. В професионалната си дейност учителят и служителят се отнасят честно, справедливо и с уважение към своите колеги, като не поставят под заплаха собствените си професионални интереси и тези на другите.

Чл.25. От учителят и служителят се очаква коректно и толерантно отношение. Адмира се сътрудничество, зачитане и търпимост към чуждите мнения и действия.

Чл.26. Не се допуска отправянето на обидни квалификации, пренебрежително и дискриминационно поведение от страна на ръководството към подчинените им, както и между учители и служители.

Раздел 4

Взаимоотношения с родители

Чл.27 Учителят и служителят е необходимо да предоставят висококачествени програми и услуги, които отговарят на компетентността, квалификацията и правоспособността му.

Чл.28 Учителят и служителят трябва да информират своевременно родителите за развитието на техните деца, както и да ги консултират и подпомагат при възникнали проблеми.

Чл.29. Учителят и служителят осигурява конфиденциалност на информация и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл.30 Учителят и служителят отговарят на поставените въпроси съобразно функциите им, като при необходимост пренасочват учениците и родителите към служител притежаващ съответната компетентност

Чл.31 Учителят и служителят информират учениците и родителите относно възможностите за обжалване в случаи на допуснати нарушения.

Чл.32 Учителят и служителят подкрепя законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставя на тези, които го нарушават.

Чл.33 Учителят и служителят не използва отношенията си с ученика и семейството му за лично облагодетелстване. Не влиза в отношения с членове на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Раздел 5

Взаимоотношения с организационните структури - Община, РУО и МОН

Чл. 34. Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

Чл.35 Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

Чл. 36 Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел 6

Морални отговорности към обществото

Чл. 37 Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 38. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 39. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 40. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 41. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 42. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел 7

Конфликт на интереси

Чл.43. Служителят не допуска ситуации, в които има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебното задължение.

Чл.44 При възникването на такъв конфликт той е длъжен да уведоми веднага ръководителя си.

Чл.45 Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Чл.46 Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

Чл.47 Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

Раздел 8

Взаимоотношения на учениците в училищната общност

Чл.48 Учениците се ползват с права и спазват стриктно задълженията си, определени в Закона за предучилищно и училищно възпитание и Правилника за дейността на училището.

Чл.49 Учениците спазват общоприетите етични норми на поведение в училище и в обществото.

Раздел 9

Училищна етична комисия

Чл. 50. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с прилагането му казуси към СУ „Любен Каравелов” – се създава Училищна етична комисия.

Ал.1 Съставът и броят на членовете на Комисията се определят и избират на ПС за срок от три години

Ал.2 Училищната комисия започва работа до 5 дни след приемане и утвърждаване на етичния кодекс.

Чл.51 Училищната етична комисия разработва правилник за дейността си, който се утвърждава на ПС.

Ал.1 Правилникът на дейността на комисията задължително урежда:

1. Реда за събиране на информация и (или) приемане на жалби.
2. Сроковете за разглеждане и отговор на жалбите
3. Реда за налагане на санкции на виновно проявените лица.

Заклучителни разпоредби:

- Всяко училище има етичен кодекс на училищната общност, който се приема от педагогическия съвет. С него се запознават обществения съвет, настоятелството и

ръководството на ученическия съвет по ред, определен в правилника за дейността на училището.

- Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда.
- Правилата на поведение, съдържащи се в този кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите и учениците, и осигуряват позитивна среда в общността.
- Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.
- Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване.

- Всяко поведение извън тези правила е неприемливо, а когато представлява нарушение на разпоредбите на КТ, Закона за предучилищното и училищно образование, Правилника за прилагане на Закона за предучилищното и училищно образование, Правилник за вътрешния трудов ред и Етичния кодекс, се санкционира с наказание по съответния ред.

